

i s priličnim naučnim aparatom obrađena, a sadržaj poučnih knjiga uvršten je prema odgovarajućim hronološkim razdobljima.

Kod pojedinih poglavlja ističe pisac i samom razlikom u tisku podavanje stvarne građe (goticom) od idejnih refleksija (latinicom). Što se tiče zamršenijih povijesnih i egzegetskih pitanja pisac redovno ne ulazi u raspravljanje o njima, nego napomenuvši oprečna mišljenja priklanja se obično onom, kojemu naginje crkvena predaja. Dakako da problemi, kao na pr. objašnjavanje heksaemeroma, pitanje starosti roda ljudskoga, pitanje potopa, vrijeme boravka i izlaska Izraelaca iz Egipta i slični ostaju sveudilj predmetom neriješenog raspravljanja.

Kao dodatak knjizi dodan je poseban sveščić sa 86 slika iz biblijsko-arheološkog i geografskog područja s odgovarajućim tekstom, otisnutim opet na posebnom sveščiću od jednog štampanog arka.

Djelo je vrlo praktičan priručnik vjeroučiteljima srednjih škola, a napose je praktično za katoličke lajike, da u njem uzmognu naći u laganoj i pristupačnoj obradbi sve ono, što ih može zanimati i uputiti ih u pregledno poznavanje čitave biblijske povijesti. Zato ga najtoplije preporučujemo.

Dr. J. Oberški

Rudolf Hrašćanec: Radnici u pokretu (strike) s etičkoga gledišta
Zagreb 1940. 8. Strana VI + 95, cij. Kuna 30.—.

Socijalno je pitanje uvijek aktuelno pitanje. Koliko god se je u povijesti rješavalo, nikada nije sasvim riješeno. I danas je to pitanje otvoreno. Možda je teže nego je ikada prije bilo. Zato je dobro došao svaki radnik, koji se bavi tim pitanjem, pa pridonosi ma i najmanji udio k rješavanju toga tako gorućega problema.

Mladi je doktor R. Hrašćanec uzeo za svoju doktorsku disertaciju pitanje štrajka s etičko-moralne strane. Štrajk je najčešće sredstvo u borbi za radnička prava — prema tome je i tema o štrajku jedna od naj-suvremenijih tema. A da temu obrađuje s etičko-moralne strane, može se samo pohvaliti. Neka se odnošaji između poslodavaca i radnika uredi po etičko-moralnim načelima, otpast će potreba štrajka. A ako ipak do štrajka dođe i on se uredi po etici i moralu, sasvim je sigurno, da će biti i poslodavci i radnici pošteđeni od mnogih bolnih posljedica, koje redovito prate štrajk.

Radnja počinje s historijatom radničkoga pitanja s naročitim obzirom na štrajkove. Tu je govor o postanku i značenju radničkih sindikata kao nosilaca klasne borbe i o strujama unutar sindikata. Naročitu pažnju posvećuje radničkom pitanju kod nas. Da može naše prilike što iscrpljivije prikazati, poslužio se autor svom domaćom literaturom, do koje je mogao doći.

Među sredstvima u borbi za radnička prava svestrano obrađuje pitanje štrajka. »Pravedni i važni razlozi koji dopuštaju i moralno opravdavaju štrajk, postoje onda, kada radnik ne prima pravedne nadnice, kada je vrijeme odviše dugo, kada mora raditi u nedjelju i blagdane, kada mu u poslu nije dosta osiguran život i zdravlje, kada se s njim nepravedno i grubo postupa, kad je psovan i upotrebljavan u nemoćne svrhe, kad ne prima redovite plaće i kad mu se mimo pogodbe

nanose novi tereti. Ako se poslodavci u takvim prilikama opiru pravednim zahtjevima radnika i ne će popraviti nepravde, radnici slobodno organiziraju štrajk i napuštaju pogođeni posao. U ovom je slučaju štrajk s moralnoga i pravnoga gledišta radnicima samopomoć i samoobrana« (str. 54).

Disertacija prikazuje opširno socijalnu strukturu glasovitih papinskih enciklika »Rerum novarum« i »Quadragesimo anno«. Da slika suvremenoga društva bude potpunija, autor spominje i moderne socijalne sustave: fašizam, nacionalizam i ruski boljševizam; njihovu nauku i kritiku njihova rada.

Konačno se osvrće na posljedice štrajka. Iznosi njegove prednosti i štete. Da se predusretne štrajkovna borba, jedan je od načina: posredovanje države. Do izražaja može doći koncilijacija i arbitraža, pa uloga radničkih vijeća i radni sudovi. Radnja svršava statističkim prikazima radničkoga pitanja i štrajkova u hrvatskim krajevima do najnovijega vremena.

Rado ističem, da je dr Hrašćanec u svome radu ukratko sakupio i pregledno prikazao sve, što je današnjemu inteligentu potrebno znati o socijalnom pitanju.

Autoru su kod izradbe radnje bili na pomoć naši stručni profesori: dr Andrija Živković s moralne strane, a dr Milan Ivšić sa socijalne strane.

Dr. J. Penić.

Godišnjak hrvatskog sveučilišta u Zagrebu (Annuaire de l'université croate à Zagreb) za školske godine 1933/34 — 1938/39. Zagreb 1940. 8° veliki, str. 363, tisak Narodne tiskare.

U ovom Godišnjaku nalazimo s potpunom dokumentacijom povijest i razvitak djelovanja našega sveučilišta u razdoblju zadnjih šest godina. Donosimo ovdje samo pregled sadržaja: Predgovor — Izvještaj o radu sveučilišta — Sveučilišna knjižnica — Pučko sveučilište — Hrvatsko sveučilišno društvo — Društvo hrvatskih sveučilišnih profesora — Filozofski fakultet — Pravni fakultet — Bogoslovski fakultet — Veterinarski fakultet — Poljoprivredno-šumarski fakultet — Medicinski fakultet. Kod svakoga fakulteta izneseni su podaci i povijest o njegovom razvitku i radu osoblja kao i o većim primjenama na njemu. Ima i brojnih ilustracija. Ovim je Godišnjakom Dr Vladimir Bazala, koji ga je uredio velikom pažnjom i trudom po naputcima Dra A. Bazale i naredbi Rektora Dra A. Živkovića, ispunio zapažajnu prazninu kod nas, a bez sumnje će taj Godišnjak biti na čast naše Alma Mater i u vanjskom svijetu.

Dr P. T. Harapin.

Uredio: Dr. Janko Oberški.

Vlasnik: Hrvatska Bogoslovska Akademija, Zagreb, Kaptol 29. — Odgovorni urednik: Dr. J. Oberški, Zagreb, Jandrićeva ul. 28. — Tisak Narodne tiskare; za tiskaru odgovara Rudolf Vedo, Zagreb, Kaptol 27.